

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

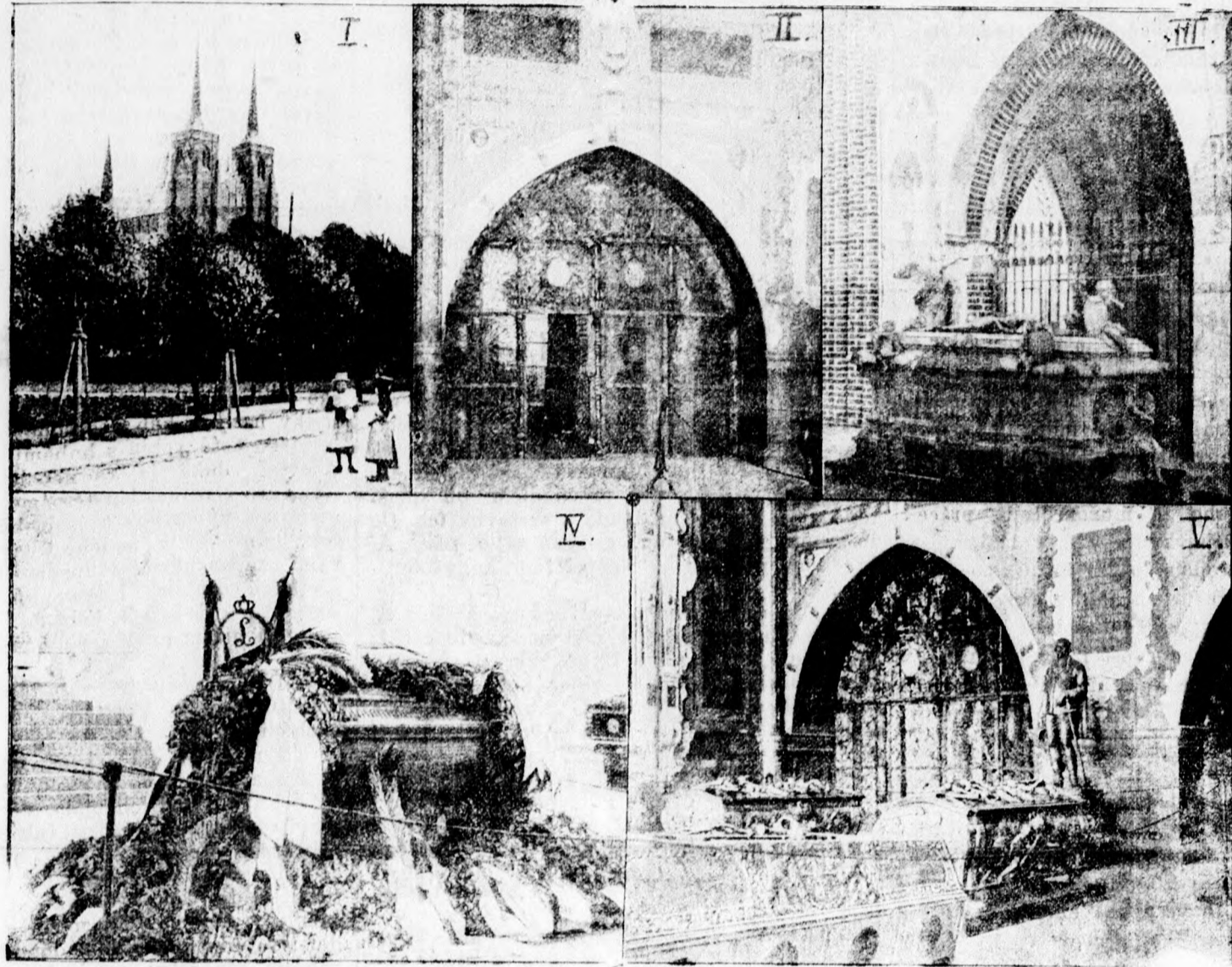
POKROK.

Predplatné poštou:

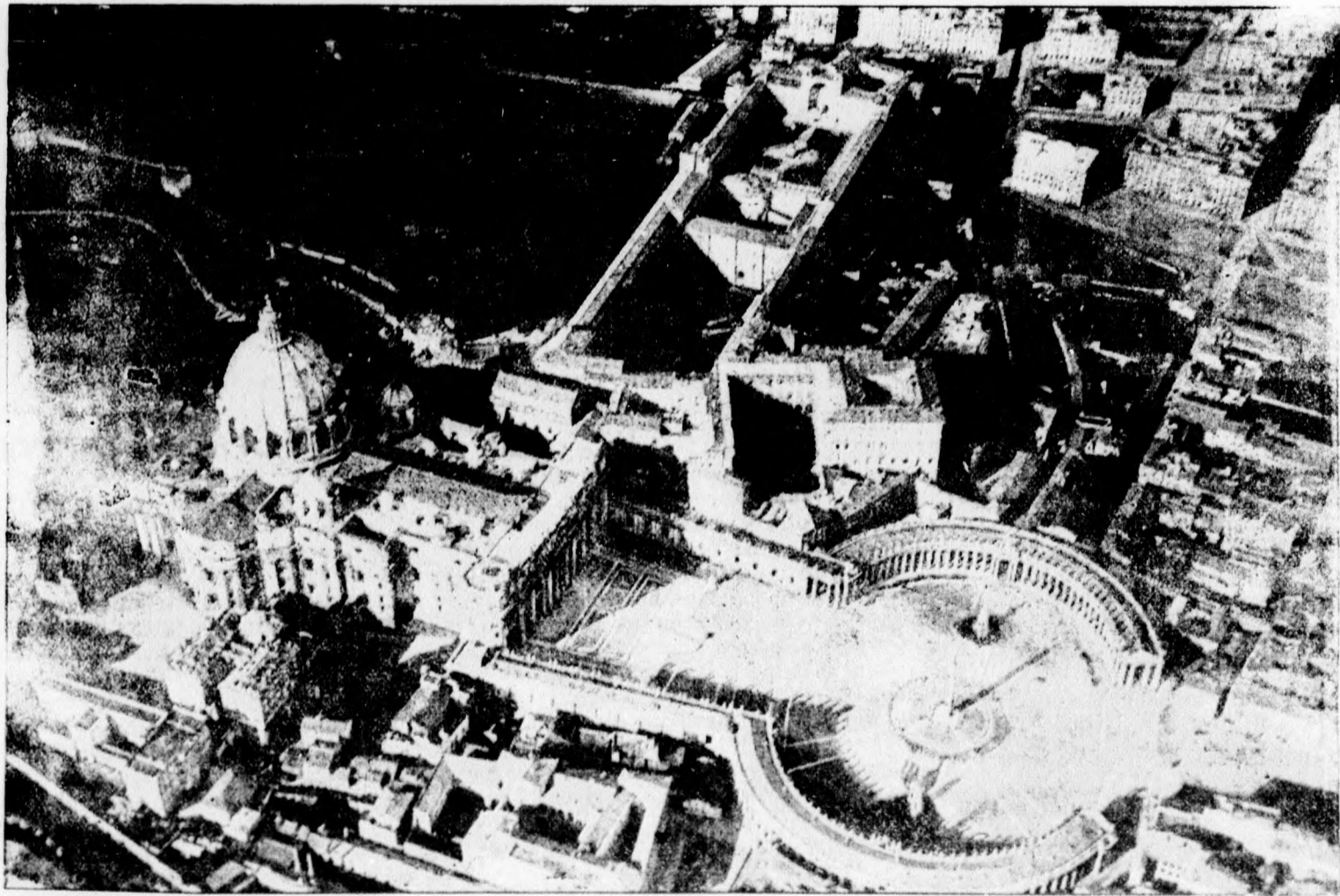
Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenšie a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Hrobky anglických kráľov v opátstve Westminsterskom.

Námestie Sv. Petra v Ríme z vtáčieho pohľadu.

Náš redaktor.

Nemôžeme pominúť, by sme najnovšiu udalosť, ktorá v úskom spojení stojí s našim Pokrokom, našim cteným čitateľom nezdělili.

Zakladateľ našeho časopisu, redaktor tohože od začiatku je *dr. Pavel Blaho*, lekár skalický, ktorého prácu za ľud, národné a hospodárske články, obetivosť a neumornú horlivosť za dobrobyt ľudu nášho zná celé okolie. Úctu a lásku získal si tou bezúštnou prácou, ktorú a spolkom a podnikom národohospodárskym a literatúre venoval. Výsledok tejto práce bol, že si ho okres svätajánský dôverou svojou zvolil, by zastával jeho záujmy aj na krajin-
skom sneme.

Dôvera táto je významná pre nás, je uznanie tej práce, ktorú „Pokrok“ vykonal. My nepolitizujeme, s veľkou politikou sa nezaobierame, my len hmotne chceme pozdvihnúť náš ľud, bo to je to opravdové vlastenectvo, kto ľud vytrhne z ruk úžerníckych, kto mu hladi zaopatrí každodenne jeho kus statočného chlebička, kto ho učí rozumne hospodáriť a zem rodnú milovať, táto neopúšťať ale sa jej pridržať vykonal vlasteneckú neoceniteľnú prácu, ten ratoval vlastní našej tisíce ľudu, ten zrobil statočných spoľahlivých a verných občanov krajiny.

Dr. Pavel Blaho je mužom tejto práce. Teraz ale ako krajinový poslanec bude mať príležitosť, by národohospodárske svoje myšlienky i v širších vrstvách ľudu rozširoval, pre ne verejnú mienku získal, a na biedu a úpadok svojich spolubratov pozornosť iných vzbudil.

Sľub jeho máme, že aj ako krajinový vyslanec, bude našim hlavným redaktorom, a horlivo pracovať za dobro ľudu, a to je našou nesmiernou radosťou.

My mu zo srdca voláme, nech ho Boh všemohúci živí a dá mnoho sily, aby za dobro, vzdelanie a osvetu, blahobyť a rozkvet nášho ľudu pracovať mohol.

Dra. Pavla Blahové vyznačenie, je vyznačením našim.

Roľník.

V jednote sila.

Staré latinské príslovie hovorí: Svornosťou malé veci rastú, nesvornosťou veľké veci sa rozpadávajú. Veľký význam svornosti a jednoty cenil sa už v starom veku nad mieru vysoko.

Dnes keď vydobývajú si uznanie a právo na život malí ľudia, malé národy, keď drobné čiastky veľkého telesa hlásia sa k činnosti a chcú povedome žiť, má myšlienka svornosti a spolupatričnosti zvlášť vysoký význam.

I slovenský ľud je takou malou čiastkou ktorá hlási sa ku všetmu čoho zapotreby má ku svojmu kultúrnemu životu.

Nová doba je prajná vývoju malých ľudí, malých čiastok, sociálna svornosť a spravodlivosť dvíhajú malých medzi veľkých a panujúcich a táto nútení sú uzoavať ich práva a deliť sa s nimi s právom, chlebom a všetkým čo nový vek vydobil človekovi malému posiaľ ostrčenému, vydedenému. Svet rád by sa priblížil ku láske k bližnému, ku skutkom kresťanskej lásky.

Ale ťažko to ide bez zrieknutia sa nadpráv, privilegií, bez odloženia pýchy a hrdosti

a bez ohňa lásky v srdci pre malých. Nik nerozmýšľa posiaľ o tom strašnom stave maloroľníctva, maloremeselníctva a delníctva, nik nepočúval tlučené žaloby utlačených, zanznaných, nik nesmiloval sa nad biedou, nedostatkom tých to v štáte dôležitých tried! Či majú čo ešte nepýtali sa, či môžu platiť nestarali sa, či žijú jeho ľudia to ich nepálilo, či majú právo kulturne, náboženské, sociálne nikto nestaral sa z pánov o takéto maličkosti.

Ale ľudia otvárajú sa oči, ľudia vidí, cítí a dnes už každý vie, že v organizácii je sila, že v svornosti a jednote zabezpečená je budúcnosť slovenského ľudu.

B.

Rozličné remeslá.

V krčme sedia dvaja jako obri silní postaváci a delia medzi sebou peniaze.

V tom prišli ešte traja iní, nie menej silní darebáci.

Nastalo vitanie; boli vo spolok známi, ale už sa dávno nevideli.

„Čo vy dvaja, čo robíte? Čím sa zamestnávate?“ pýtal sa jeden z prichodiacich.

„My sme spolu v kompanii, a dobre sa nám vodí. Toť Jano, ten dáva pozor, keď dajaké panstvo jede na prechádzku, on splaší kone a ja strihnem dakde a zastavím ich. Čo dostanem za odmenu, s tým sa delíme. Aj dnes sme vyrobili 10 zlatých! — A vy čo robíte?“

„My traja sme platení od istého lekára. Lojza, ten má úlohu s niekým zvuadu začať; Mišo, ten hneď začne bitku, vyrázi niekomu zuby, alebo prerazí hlavu, a ja raneného odvedem k tomu lekárovi. S odmenou sa tiež delíme, čo dostanem ja, a mimo toho platiť nám lekár denný plat.“

Str. F.

Slovenskí snemoví vyslanci.

- 1) Okres bobrovský: Fr. Skyčák.
- 2) Okres trnavský: Martin Kollár.
- 3) Okres kulpínský: Milan Hodža.
- 4) Okres pezinský: Dr. Fr. Jehlička.
- 5) Okres svätajánský: Dr. Pavel Blaho.
- 6) Okres stupavský: Ferdiš Juriga.
- 7) Okres lptovskosvätomikulášsky: Meth.

Bella.

Hospodárstvo.

Huby a hriby.

(Zábavno poučná črta.)

Jiete radi huby? — A či varené v polievke, lebo v omáčke, a či usmažené? — Že áno, tomu rád uverim; veď je to aj pochúťka, ktorá už za to stojí!

Ale beda! Od niekoľko rokov všade sa ponosujú, že čím ďalej, tým menej rastu. — Hm, to by bolo smutné. Túto okoličnosť potvrdila i agrikultúrna spoločnosť a vo väčšom spisku upozornila aj širšie obecnosť na túto okolnosť, ktorú v nesvedomitom sbieraní húb nachádza. Ono sbieranie húb a hribov bolo a je vždy faktorom národno-hospodárskym; veď poskytuje mnoho chudobným rodinám zárobok a výživu. Je to článok potraviny, ktorý zdobi tak tabuľu boháčov, ako aj že plní hrnce chudíaka. Teda zasluhuje, aby sa i odborné kruhy s ním zamestnávaly.

Pri tomto mojom pojednávaní neopieram sa celkom na ten spisok, ačkoľvek je v ňom mnoho dobrého; ale riadim sa viacej dľa zku-

senosti a beriem ohľad i na pojednávanie odborníka v tejto veci, Jar. Mcelského.

Teda hubári pozor! — Predstavujem sa vám tiež ako „kollega hubár.“ Toto dostačí aby ste uznali, že zo zkušnosti píšem. Ne-
provodzujem ale tento „sport“ asnáď z prepychu, ako tí labužníci, ktorí hovoria, že najlepšie chuti ten hribek, ktorý sme si sami zdvihli. Nie; tak šťastlivý není som. Sbíeram jednoducho huby po skončenej práci, alebo na miesto obyčajnej prechádzky v prírode, za včas rána z toho prozaického dôvodu, že sa teraj ej všeobecnej finančnej kríze, docielim značný príspevok k domájším potrebám. A to už dačo znamená!

Teda k veci! Že opravdove rok od roka chutných húb, — obzvlášťne hribov, — nápadne ubýva, je viacej ako isto. Na to poukázaly už i hospodárske časopisy. Pravda nie u nás, bo skoro ani žiadných nemáme, ale v cudzozemsku a tiež i české časopisy o tom hovorily. Aj to je isto, že ubývanie jedlých húb pochodí väčším dielom z nesvedomitého a prečasto nevedomeľého sbierania.

Mnohý hubár má ten zlozvyk, že od strachu, aby sa dlho na jednom mieste nezdržoval, a tak viacej nasbíerať mohol, vvrhne huby zo zeme, jejich spojenie so zemou násilne preruší, neodčistené domov zanesie, kde ich potom teprv čistí a okrajkv na smetisko odhodí, kde bezúčelne zhniúť a tak zárodok nových húb nesvedomite zničí.

To isté robia s hubami červivými alebo starými. Jaká je to nenahraditeľná škoda! Venie to síce každému známe, že sa huby vynnújú s výtruskov t. i. drobných semienok, ktoré sú v podobe žltavého, alebo šedivého prášku ukrité v spodnej čiasti húb. Pri všetkých druhoch hribov, sú to trúbky pod širákom; pri iných hubách lístky. A v nich sa tvorí priam onen jemný prášok — semienka.

Ďalšie rozplodňovanie húb deie sa tiež delením buniek, ktoré sa pod povrchom zeme nachodia.

Ľudia, — hubári od remesla, a hubári zo zábavy, — chodia po lesoch a hľadajú jedlé huby. Je-li ich málo, v popudlivosti roztkajú paliciami všetky tak zvané prašivky t. j. jedovaté a tímto podobné huby. A jaký div. Po nejakom čase, kde tie prašivky roztkli, najdu tam ešte väčšie množstvo tých samých. A to je dôkazom, že výtrusky, alebo delenie buniek, k tomu dopomohlo, že sa vo väčšom množstve vyvinuly, a tak na miesto, že by ich bol patričný zničil, v nevedomosti a prázdnom hneve ich rozsial a valne k tomu prispel, aby sa rozmnožily.

A to isté platí o hubách jedlých; lenže huby jedlé sa soshierajú. — staré, či mladé; zdravé či červivé. — a pozostatky sa nie v lese, ale po smetiskách roztrúsia, kde rásť nemôžu.

Huba sa má tak vykrútiť, aby spodok koreňa v zemi zostal; teda aby spojenie huby so zemou, sa neprerušilo. Najlepšie ale je, každú hubu lebo hrib u samej zemi urezať a sa na ten kúsok stupky nelakomiť.

Uvedomelý hubár ináče ani nerobi, bo on dobre vie, že po krátkom čase na tom istom mieste opäť inú najde, alebo i viac.

(Pokrač. nasl.)

Drobné zprávy.

— Skaliciania voda horí! Nielen v Skalici ale i u nás v Pittsburgu Pa. — Rieka Ohio, neďaleko Sewikley horí. V mieste tom pukla rúra vedúca k závodu firmy Light and Heud Manufacturing kompanie pod riekou a naplnená naftou. Plamene vyrazily do výšky tridsať stóp a niet nádeje, že budú tak skoro vyhasené. Oheň povstal tak, že jeden robotník na lodi zapalujúce si na fajku odhodil zápalku do rieky. V tom okamihu vyšľahly z vody vysoké plamene a šťastie pre loď bolo, že rýchle plula. Všetky pokusy uhasiť plamene sa nepodarily. Plavba na rieke je úplne prerušená.

— **Oheň v srbskej snemovni.** Z Belehradu sdelujú, že v budove skupštiny pre krátky zátvor elektrického vodička vypukol oheň, ktorý ale rýchle pribehnuví hasičia sавčas udušili. Skoda je nepatrná.

— **Zhorelo dieťa.** V obci Sóvár (st. šarišská) hrozným spôsobom sišla so sveta dcéra gazdu Jána Magyariho. Dievčatko vyliezlo na voz, ktorý bol naložený slamou a pravdepodobne ihralo sa so zápalkami. Slama sa odrazu chytila a pokým dievčatku pribehli na pomoc, zhorelo na uhol.

— **Zemetrasenie** Z Veľkého Váradu píšú, že na viacerých miestach stolice biharskej predvečerom bolo prudké zemetrasenie, ktoré nahalo obyvateľstvu veľa strachu. V niektorých obciach, menovite v Székelyhide, v Kóbölkute bolo citiť otrasy zeme, ktoré sa trirazy opakovali. Obyvateľstvo prežilo hrozné ohvife. V obci Székelyhid farár Julius Szebeni odbavoval práve služby Božie, keď sa zemetrasenie opakovalo. Veriaci so strachom utekali štenu chrámu sa popukaly. V kostole v obci Széngót slúžil omšu biskup Fraknoi, keď sa zem začala otriasať. Biskup, aby uspokojil veriacich, vo vršickej modlitbe prosil Všemohúceho, aby zachránil veriacich od nebezpečia. Prv než by sa bola zem zatriasla, bolo počuť podzemný hrmot.

— **Tlačiareň v studni.** V Tiflisi (Rusko) na dvore jedného domu našli jednu studňu, z ktorej jedna tajná chodba viedla do jednej podzemnej miestnosti, kde objavili tajnú tlačiareň, všelijaké prístroje a 15 funtov dynamitu. Na dvore našli tri hotové bomby. Päťadvadsať osôb zatkli.

— **Druhá rusko-japonská vojna.** Basenov ktorý výtečne zná východno-asiatické pomery, poslal náčelníkovi ruského generálneho štábu spis, v ktorom hovorí, že medzi Ruskom a Japonskom svojim časom nevyhnutne musí nastať druhá vojna. Basenov už r. 1897. predpovedal prvú rusko-japonskú vojnu, takže i to, že vojnu prehrajú Rusi. Basenov je tej mienky, že druhá rusko-japonská vojna o šesť rokov na každý pád vypukne. Japonci nebudú čakať dvaťdesať rokov, pokým sa Rusko opäť osilní a chcú odňať Rusom celé asiatické morské pobrežie i s polostrovom Kamčatka. Uzavretie pokoja v Portsmouthe je len krátke primerie, po ktorom Rusi nie proti jednomu, lež proti dvom nepriateľom musia bojovať. Rusko svoju mandžurskú armádu musí nechať cieľom obrany vo východnej Asii a jesti je toto nemožné, najmeň dve tretiny ruskej armády musia byť tam v stálom vojenskom vystrojení. V pohraničných guberniach treba postaviť silné vojenské posície a ruská vláda musí postaviť silnú flottu. Najhlavnejším ochranným bodom pre Rusko ma byť Vladivostok.

— **Sťahovanie sa národov** V nedelu dňa 15. m. prišlo do newyorského prístavu toľko ľudí, že by to postačilo k zaľudnateniu dost veľkého mesta. Na Ellis Islande v nedelu neuraduje, museli preto prisaťovalci zostať na lodiach a boli zapisovani len v pondelok. Bolo ich celkom 12.000 a pripluli sem na nasledujúcich parníkoch „St. Paul“ z Liverpoolu. „Egoita“ z Janova, „Celtic“ z Liverpoolu. „Columbia“ z Glasgowa, „La Champagne“ z Havru a „City di Genova“ z Janova. Behom tohoto týždňa očakáva sa viae než 50.000 prisaťovalcev.

BESEDNICA.

Čo všetko človek snesie.

V Johnson county (Jova) v Amerike žije istý 77 ročný starec menom Henry Walker, ktorý môže už dačo zo svojho života rozprávať.

Tento človek, — vlastne len pozostatky človeka, — je celkom ešte zdravý a rád rozpáva svoje zkušenosti.

Za jeho života potkaly ho nasledujúce „nehody.“

Mal záchvat čiernej ruže, pri čom ztratil zrak jedného oka. — Vzal účasť pri zápase; bola mu zlomená ruka v rameni. — Spadnul z kopy sena, prerazil si niekoľko rebier. — Bol pošlapaný stádom zdivočelých býkov; tri rebra boly mu zlomené. — Tri kone zapriahnuté v sekajúcom stroji, vliekly ho cez dlhú lúku; stroj ho prejel niekoľkokrát; bol na viac miestach porezaný a pokaličený. — Mulice, vypriahnuté z fúry sena, vliekly ho veľký kus cesty; noha sa mu zlomila vo stehne; on si sám kosti srovnal a ranu obviazal. — Blesk zasiahnu ho uprostried stáda a zabil niekoľko kusov hovädzieho dobytka a iného skotu okolo neho a zrazil ho k zemi, kde bez pamäti zostal ležať. Vyviaznuť ináče bez úrazu. — Vydal sa na cestu do vzdialenosti 26 mil; zapadul do snehových závejov. Našli ho v bezvedomosti a až s veľkým namáhaním ho skriesili; prsty mu odmrzly i čiasti ucha, tiež aj nos. — Zdivočilé teľa chcel udržať; stihlo ho k zemi a vieklo kus cesty za sebou. Obe kosti pravej nohy boly mu zlomené. — V námestiácom stave spadnul dole schodami; rozbil si hlavu a prerazil nos. — Raz v noci v zime vo veľkej vánici vypuknul chel a Walker, vtedy už 70 ročný, vyliezol na ľadom pokrytú strechu a zápasil tam celú hodinu so zúriacim ohňom. Tento jeho dom je priam takou zvláštnosťou, jak on sám. Je trojposchodový a on si sám všetky potrebné tehly k stavbe narobil. — Walker jako 49 ročný muž vykonal pešo cestu z domova až do Kalifornie; cesta trvala 7 mesiacov; musel bojovať s Indiánmi; trpel hlad a žižen po mnoho dní v pustatinách. — Nedávno padnul zo schodov, rozbil si opäť hlavu a zostal bez pamäti ležať a už ho držali za mrtvého. Keď mal byť vystretý, prišiel k sebe, a za krátky čas sa zotavil. A nikdo sa tomu nečudoval, jeho susedia a domáci boli už na takéto prípady navykli a až konečne zomre, ani vtedy nebudú veriť, žeby ozaj bol mrtvý.

Tento muž žije veľmi striezливо; nepije žiadnych napojov; nefajčí a len tomu pripisuje svoj vek a svoje zdravie, jako aj svoju húževnatú povahu a silu.

Za jeho života bol 40 rázi v nebezpečenstve utraťiť život; vždycky vyviaznuť, ale vždy ho to stálo nejaký kus mäsa, kosti a množstvo krve.

Má teda tuhší život nežli kočka. —
Dla „New Yorker Staatszeitung-u.“

Str. Ferdinand

Pozvanie

do valného shromaždenia Mor. Sv. janského gazd. potr. spolku dňa 6. mája t. r. do miestnosti spolkovvej.

Programm:

a) Predloženie a udobrenie záverečných účtov.

- b) Rozhodnutie čistého zisku.
 - c) Vyvolenie jedného dozorného výboru.
 - d) Vyvolenie knihvedúceho.
 - e) Volné návrhy ktoré tromi dňami vopred riaditeľstvu písomne oznámené byť majú.
- Záverečné účty v spolkovvej miestnosti každému ku prehladnutiu vyvesené sú.

V Mor. Sv. Jánoch 26. apríla 1906.

Riaditeľstvo.

Oznamy

Na predaj sú; dva žentúre (Köple) fabri-
kat Umrat 8 L N a Schutle-
worth J P 20. Bltžšie správy zdelý Redakcia.

Dal som do pachtu živnosti; preto mám
mláfiči mašinu v vytrasadlama bez göpla. Lahko
ide a dobre mláfi. D. Dely v Holiči, č. 65.

Pravé krmne vápno so značkou

„HOSPODÁR“

Dostať:

5 kg vrecko za K. 2.— 50 kg vrece za K. 12.—

výhradne v sklade

Jesenský v Lipt. Sv. Mikulaši.

Obširne návody a plakáty zadarmo. —
Hodí sa pre každý druh statku.

Ján Novomestský

strojník a mechanik v Holiči.

Odporúčam svoj hojne zásobený sklad
šicích strojov a biciklov za ľavné ceny.

Pánov hospodárov upozorňujú na môj sklad hospodárskych strojov.

Správy šicích strojov prevezmem za ľavnú cenu.

Môj drahý mužičku!

ja by som Ta mala veľmi rada,
keď by si mi a našim dievčatom
kúpil krásne

SUKNE LODENOVÉ

veľmi praktické, ktoré za každú ce-
nu počínajúc od 55 — 60 a 70 kr.
vyššie vyrába dobierekon zasiela jedine.

Tkáčsky ziv. **A. Jelinka v Lisku.**
pp. Jimramov. Morava.
v zorky zdarma a franco.

Parné a vanové kúpele

nachodia sa v Uh. Skalici na Horních maje-
roch pri novej pálenici.

Kúpele sú otvorené každopodenne ráno od
7. hod. do 1. hod. a odpoľudnia od 2. do 5.
hod. Každý štvrtok popoludní parný kúpeľ je
prípustený jedine osobam ženského pohlavia.

Cena jedného kúpeľného lístka (bez bie-
lizne) je 80 halierov.

Predplátne na 10 kúpeľných lístkov je
7 korún.

Preto prosíme aby všetci čistotu milu-
júci ľudia často navštevovaly tieto kúpele
lebo „čistota je pol zdravia“.

Sviece kostolné

všetkých druhov

**voskové a polovoskové
sviečky**

stolné stearinové a parafinové, hladké
a krútené biele lebo barevné, ďalej

mydla

ku praniu a voňavé
(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva naj-
lavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. a
kráľ. dvornia tovareň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Kralové, Kral. České.

Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavé ceny!

Solida česká kresťanská firma.

Moderné zařízené továrny firmy
**První moravská rolnická továrna
akciová**

na soustředěná hnojiva a lučebniny
v **Přerově.**

doporučují eo nejlépe

**Superfosfát z kostné moučky
a Superfosfát nerostný**

Za cen, konkurenční a za podmínek nejpří-
znivějších

Smišená hnojiva k řepě, ječmenu, chmeli,
atd. Kostní moučku rozloženou, káinít, drasel-
natou sůl jakož i ostatní druhy hnojiv lze kou-
piti za ceny najnižší.

Žádáme veškeré zemědělce, aby ve vlastním
zájmu požádali nás o nabídku, kterouž ochotně
a co nejrychleji vyřídíme.

Kornatění**TEPEN**

a skrofulosu

vyléčí pití **Luhačovické Aloisky**

po delší dobu.

Spůsob pití nechť určí lékař

Správa lázní v Luhačovicích.

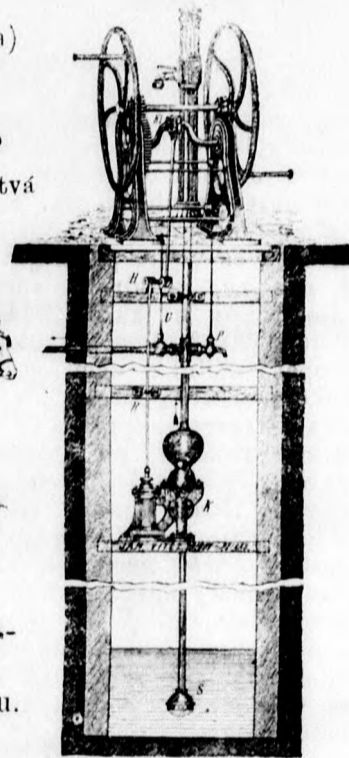
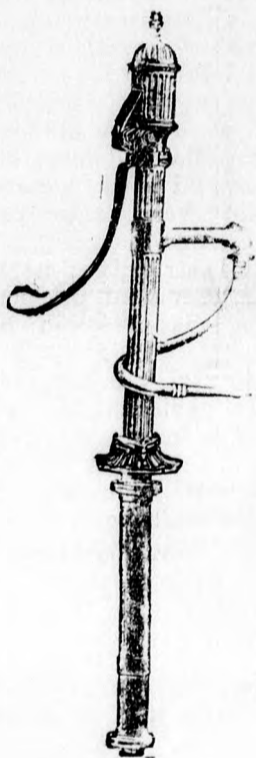
Tovareň na vodovody a pumpy

Jan Vítěz v Přerově (Morava)

zariaduje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstva
tehelne, továrne, zah-
rady, mliekárne atd

**Geniíky a
rady zdarma.**

Spolehlivý zástupci a cestující sa príjmu.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE

v Kolíne a Prostejove, Morava